

OBECNÁ A ALTERNATIVNÍ DIDAKTIKA PŘEDNÁŠKA 1.

MGR. ZDENĚK HROMÁDKA, PH.D.

13549@mail.muni.cz

DIDAKTIKA

- Co je předmětem didaktiky?

ÚSPĚŠNÉ SPLNĚNÍ PŘEDMĚTU

- Účast na seminářích
- Odevzdat seminární práci (esej, výběr témat viz Učební materiály v ISu, termín 30.4.2021; 20% výsledné známky)
- Odprezentovat část vyučování v semináři včetně uvedení prezentace v úvodu výstupu (40% výsledné známky):
- Odevzdat text přípravy na vyučování k zvolenému tématu (termín 30.4.2021; 10 % z výsledné známky)
- Napsat úspěšně (na 75 % min.) závěrečný test na pojmy z obecné didaktiky (30 % výsledné známky)

LITERATURA

- Hlavní literární zdroje:
- CHRÁSKA, M. *Didaktické testy*. Brno : Paido, 1999. ISBN 80-85931-68-0.
- KALHOUS, Z., OBST, O. a kol. *Školní didaktika*. Praha : Portál, 2002. ISBN 80-7178-253-X.
- PRŮCHA, J.; WALTEROVÁ, E.; MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha : Portál, 2003. ISBN 80-7178-772-8.
- SKALKOVÁ, J. *Obecná didaktika*. Praha : Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1821-7.
- HROMÁDKA, Z. – elektronická skripta (v Učebních materiálech ISu)
- ČAPEK, R. *Moderní didaktika*. Praha : Grada, 2017.
- RVP

TÉMATATA PŘEDNÁŠEK

- 2.3 Úvod, organizace předmětu; pojetí didaktiky, původ pojmu; oblasti didaktiky; Didaktika - vědecká disciplína
- 9.3 Psychodidaktika; Edukace; obsah, **kurikulum, kompetence, RVP, DOVY, ŠVP**, průřezová témata
- 16.3 **Didaktické pojetí rolí učitele a žáka**
- 23.3 Vzdělávací a výukové cíle
- 30.3 Motivace a motivační činitelé ve vyučování
- 6.4 Organizační formy výuky, příprava na vyučování

TÉMATATA PŘEDNÁŠEK

- 13.4 Alternativní a reformní školy
- 20.4 Vyučovací jednotka; výukové metody;
- 27.4 Didaktické prostředky; Didaktické zásady
- 4.5 Pedagogická diagnostika a evaluace; Didaktická transformace učiva; Metodický portál RVP
- 11.5 Didaktické testy; Pojmy z didaktiky a pedagogiky

DIDAKTIKA

Co je předmětem didaktiky?

- Vyučování
- Jaký je účel vyučování?

Socializace

individualizace

DIDAKTIKA

Veřejné diskuse vztahující se k vyučování

- Komenský versus Dewey.
- Naučit se obsah učiva versus naučit se myslet.
- Biflování versus kritické myšlení.
- Frontální vyučování versus alternativní formy vyučování
- Obsah učiva.
- Další?

OBEČNÁ A ALTERNATIVNÍ DIDAKTIKA - SEMINÁŘ

**MGR. ZDENĚK HROMÁDKA,
PH.D.**

13549@mail.muni.cz

1. seminář

OBEČNÁ A ALTERNATIVNÍ DIDAKTIKA

➤ **Prezentace v semináři:**

➤ **Uvedení prezentace:**

- Téma:
- Cíle/výstupy:
- Návaznost:
- Krizový plán (co hrozí):

➤ **Co se hodnotí?**

- Srozumitelnost výkladu
- Zpracování prezentace
- Kontakt se studenty
(interaktivita)
- Zábava/nuda
- Způsob studentského
hodnocení: škála 1 – 4 body
(+ komentář)

DIDAKTIKA JAKO VĚDA

- Uvedení prezentace „Didaktika jako věda“
 - **Téma:** Úvod do metodologie didaktiky
 - **Cíle/výstupy:** Seznámit studenty s předmětem výzkumu didaktiky a s některými základními pojmy
 - **Návaznost:** Učivo navazuje na téma dnešní přednášky: Úvod do didaktiky
 - **Krizový plán (co hrozí):** Nestihnu vše,

DIDAKTIKA JAKO VĚDA

Co je předmětem didaktiky?

- Vyučování

DIDAKTIKA JAKO VĚDECKÁ DISCIPLÍNA

Co dělá z oboru vědeckou disciplínu?

- Výzkum.
- Teorie vybudovaná na základě výzkumných procesů.

CO JE TO VĚDA?

- Fyzika?
- Sociologie, psychologie, antropologie?
- Didaktika?
- Zaslouží si obor didaktika zájem vědy?

VĚDECKÝ VÝZKUM

- Def.: “Vědecký výzkum je systematické, kontrolované, empirické zkoumání hypotetických výroků o vztazích mezi přirozenými jevy“ (definice náležící do paradigmatu kritického racionalismu)

CO JE TO METODOLOGIE?

- Metodologie se zabývá pravidly empirického výzkumu
- Pedagogická (didaktická) metodologie se zabývá empirickým výzkumem pedagogických (v našem případě didaktických) jevů

KVANT. A KVAL. ORIENTOVANÝ VÝZKUM

KVANTITATIVNÍ

- Ověřování teorie
- Číselné údaje
- Sběr výzkumných dat - Interpretace údajů
- Psaní výzkumné zprávy
- Velké množství osob
- Redukce informací
- Vysvětlení příčin jevů

KVALITATIVNÍ

- Vytváření nové teorie
- Nové problémy (neformální vztahy ve třídě, komunity, subkultury, atd.)
- Citlivý k jednotlivcům
- Dobře popsáný soubor
- Porozumění člověku

KVANT. A KVAL. ORIENTO VANÝ VÝZKUM

Kvantitativní: „Deduktivní metoda vychází z teorie nebo z obecně formulovaného problému. Teoretický nebo praktický problém je přeložen do jazyka hypotéz. Hypotézy navrhuji, jaké spojení mezi proměnnými bychom měli najít, je-li naše hypotéza pravdivá.“ (Disman 2002 s. 76)

➤ teorie → hypotézy → pozorování → přijaté/zamítnuté hypotézy

Kvalitativní: „Induktivní metoda je značně odlišná. Začíná pozorováním, ve kterém pátráme po pravidelnostech, vzorcích, které snad existují v objektivní realitě. Objevené pravidelnosti popíšeme ve formě předběžných závěrů. Ty pak ověřujeme dalším pozorováním. Konečným produktem je nová teorie.“ (Disman 2002 s. 76)

➤ pozorování → nalezené pravidelnosti → předběžné závěry →
teorie

Výzkumný problém, výzkumná otázka

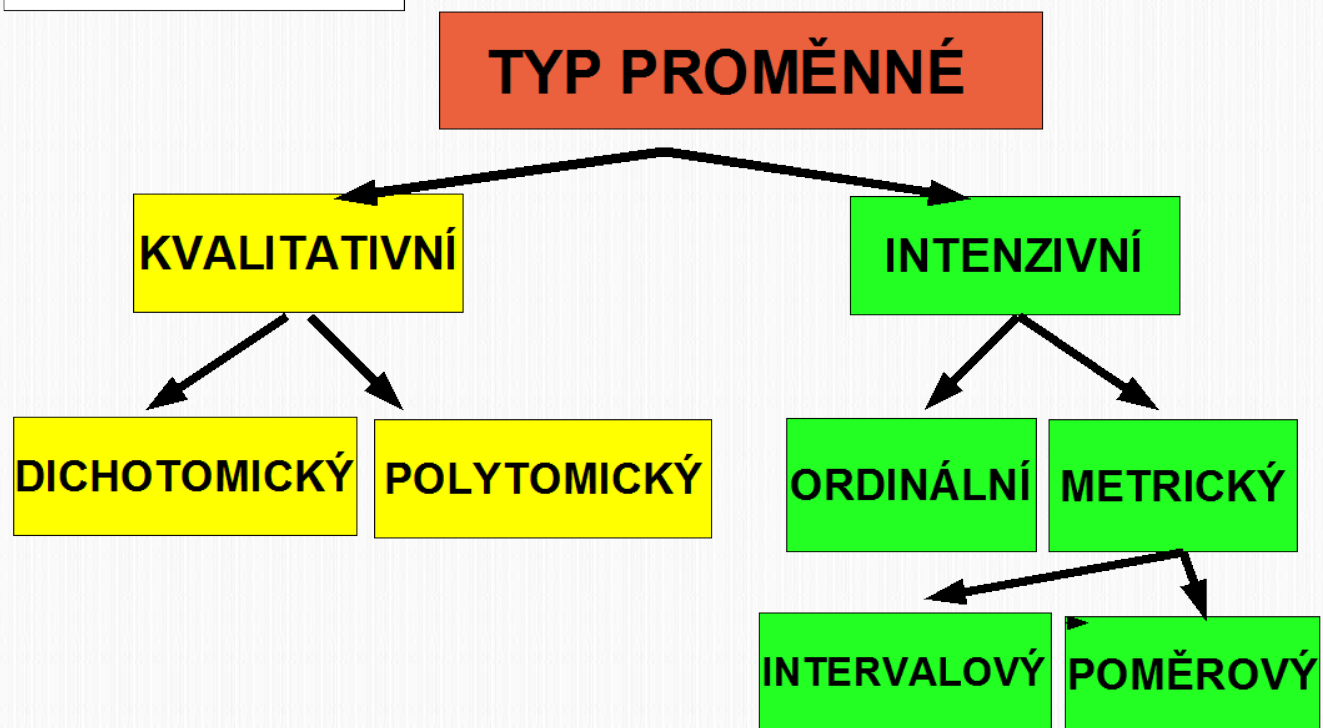
Hypotéza:

- Hypotéza je tvrzení. Vyjadřuje se vždy oznamovací větou. Na konci výzkumu musíme toto tvrzení přijmout nebo zamítnout
- Hypotéza vyjadřuje vztah mezi dvěma proměnnými.
- Hypotéza se musí dát testovat (empiricky zkoumat). Její proměnné se musí dát měřit nebo kategorizovat.

- Proměnná (znak, veličina, vlastnost)

Podle Hendl 2006 s. 45

U INTENZIVNÍCH PROMĚNNÝCH ROZLIŠUJEME JEŠTĚ SPOJITOU PROMĚNNOU A DISKRÉTNÍ (KATEGORIÁLNÍ) PROMĚNNOU

